

347

1^t/m 6.

Verlag van het Beheer en den
Staat van het eiland Aruba op het jaar 1885

A. Bevolking.

De bevolking van Aruba bedroeg op ultimo
December 1885, volgens de opgaven van de rijk- en
districtmeesters 6,407 Zielen, verdeeld als volgt:

Geboren op het eiland.			Heters in de West-Indiën.			In Nederlands.			In andere orden.			Generaal Totaal.		
Mannelijk	Vrouwelijk	Totaal.	Mannelijk	Vrouwelijk	Totaal.	Mannelijk	Vrouwelijk	Totaal.	Mannelijk	Vrouwelijk	Totaal.	Mannelijk	Vrouwelijk	Totaal.
3071.	3112.	6183.	98	57	155.	9.	6.	15.	41.	13.	54.	3219.	3188.	6,407.

In het jaar 1885 werden 15 kinderen voltrokken,
waarbij geecht is 1 kind.

Geboren van het mannelijk geslacht — 130.
Idem — " — " — vrouwelijk geslacht — 125.
Totaal 255.

Hiervan in echt — 107.
" buiten echt — 148.
Totaal 255.

Overleden van het mannelijk geslacht — 65.
Idem — " — " — vrouwelijk geslacht — 52.
Totaal 117.

Alzo 138 meer geboren dan overleden.

De verdeling der bevolking naar de ver-
schillende kerkgemeenschappen was als volgt:

Nederlandsch Hervormden — 410.
Roomsch Katholieken — 5996.
Israeliten — 1.
Totaal 6,407.

en in die in het buitendistrict op Barachito overgenomen.

Ten gevolge van een adres door eenige leden der Protestant-
sche gemeente op dit eiland aan de H. G. Gouverneur van
Curacao in 1884 ingediend, inhoudende het verzoek over
een eigen Predikant, werd op de Ministeriale Huishoudelijke
begroeting van Curacao voor het dienstjaar 1885, onder dit
hoofdstuk aangebracht, een som van $\text{ƒ} 200$. - als toelage
aan een Leeraar bij de Hervormde Gemeente op dit eiland.
Het zou te wenschen zijn, dat daarin ook omziet wor-
den.

Gedurende dit jaar zijn gedoopt 2 kinderen.

Het getal Catechisanten bedroeg 23. -

Rumuck Katholieke Gemeente:

Van de Rumuck Katholieke Pastors werden geene opga-
ven of verklaringen ontvangen.

Het kerstgebeente gelagen in het noorddistrict is thans
voltooid. -

(Zie bijlage No. 3). -

F^r Instelling van liefdadigheid.

de Armentkas:

De verantwoordingsstaat toont aan, dat de
kas door Instelling niet zeer gunstig staat: -

De ontvangsten hebben bedragen	$\text{ƒ} 601.50$
en de uitgaven	$\text{ƒ} 603.50$

Alzoo was er een nadelig saldo op vilt. Per 1° 1885 van $\text{ƒ} 2$. =

De goedheid dezer Instelling bestaat reeds een kapi-
taal van $\text{ƒ} 200$. - te Spaarbank van Curacao belagd en $\text{ƒ} 34.54$
aan interest daarop verschuldigd.

De achenutzang hiervan is toe te schrijven aan
buiten geroene bevolkingen door den grooten aard, de Arment,
die gedurende 1885 geherscht heeft.

Begraafenis Sociëit:

De begraafenis sociëit, "Mildadigheid",
dit onder dit hoofdstuk gerekend moet worden, geeft in haar
jaarlijksch verslag gunstige berichten omtrent haar geldelijke beher.

De

Samming van uitgaven

Middelen van Inkomsten
van het eiland Aruba voor
het dienstjaar 1885.

4
*Samming der uitgaven van het eiland Aruba,
 voor het dienstjaar 1857.*

<u>Afdeling II.</u>		<u>Geregtelijk Postuur.</u>	
1	Traktament en toelagen van den Gezaghebber en andere Ambtenaren:		
a.	Traktament van den Gezaghebber	4000.	-
b.	Toelagen voor Bureau-beheeffen:		
	Den Gezaghebber	350.	-
	Vier Districtmeesters en een wijk- en wainmeester	50	400. -
2	Winsten en verschillende benoedigingen	25.	-
3	Wit- en terugzending, alsmede verplaatsing van Burgerlijke Ambtenaren, benevens transport van met verlof gaande of aan verlof terugkeerende en gepensioneerde Ambtenaren, met hunne gezinnen of van hunne Weduwen en kinderen, als ook vracht en verblijfskosten aan marechauspees bij aankomst en vertrek	600.	-
4	Winsten van het optrengen		
	Toelagen daaronder begrepen bureau-beheeffen, aan den persoon belast met de functie van wijwinkter	125.	-
			5150. -

<u>Afdeling III.</u>		<u>Justitie, Politie.</u>	
5	Winsten van het Wantingerecht:		
a.	Traktament van den Griffier bij het Wantingerecht, Secretaris van den Raad van Politie, tevens belast met de functie van Notaris en bijpotheekbewaarder alsmede met de eestzaamheden van den Koloniale Schrijver	1170.	-
b.	Toelagen:		
	Aan den Wantingerechter	300.	-
	" " " " Ambtenaar van het O. N.	400.	-
	" " " " Griffier tevens belast met de functie van bijpotheekbewaarder voor Bureau-beheeffen	200.	1000. -
	" " " " Oorwaarder	200.	1000. -
			2170. -
	Transporten		2170. -

Oplichting

De eerste afdeling is onveranderd gebleven.

De tweede afdeling is onveranderd gebleven.

					\$2170.-
6	<u>Transport</u> Fraktementen en Toelagen van de marchauspis en de Veldwachters.				
	a.	<u>Fraktementen:</u> 1 Marchauspie 1 ^{ste} Klasse \$60.- 4 Idem 2 ^{de} " " " \$600.- 2,400.- \$3060.-			
	b.	<u>Toelagen:</u> Aan 4 veldwachters a \$360.- 1440.- 4500.-			
7		Kleeding van de marchauspis, de Veldwachters,			225.-
8		Licht, water en verdere benodigdheden voor de politie, schoonhouden van wachthuizen, alsmede voeding der gevangenen, andere justitiekosten:			
	a.	Licht en verdere benodigdheden \$150.-			
	b.	Omskikbaar, brandhout voor de marchauspis en schoonhouding der politiewachthuizen 150.-			
	c.	Voeding der gevangenen en verdere justitiekosten 250.- 550.-			
					\$745.-

Toelichting

Afdeling III.
Gelukkig Beheer.

9	Toezicht op de invoering van het in- en uitvoerrecht.				
	a.	<u>Fraktementen:</u> 2 Ambtenaren der Recherche a \$800.- \$1600.- Voor gebruik bij de Recherche " 50.- \$1650.-			
	b.	<u>Toelagen:</u> Een ambtenaar belast met het toezicht op den in- en uitvoer aan de baai "Boca St. Nicolas" 150.- \$1800.-			
10	<u>Verschillende uitgaven:</u>				
	a.	Schoonhouden der Bureau's en verdere benodig- heden 50.-			
	b.	Rendementen der belastingrekeningen 50 100.-			
					\$1900.-

De derde afdeling is onveranderd gebleven.

Afdeling IV.
Erceerdienst & Onderwijs.

11	Toelagen aan een Deraar bij de Hervormde gemeente				\$1200.-
12.	Fraktementen aan de Roomsche Katholieke Geestelijken:				
		Transporten \$1200.-			\$1200.-

De vierde afdeling is onveranderd gebleven.

		Per transport	ƒ 1200. -
	Three Geestelijken 2 ^{de} rang a ƒ 1200. -		2400. -
13	Fraktemant van den Landschoolonderwijzer		1800. -
14	Soelagen voor 2 knechtelingen en andere kosten voor het onderwijs:		
a.	Three Knechtelingen 1 a ƒ 600. n 1 a ƒ 300. -	ƒ 900. -	
b.	Schoolbeheeftin	200. -	
c.	Watr voor de Landschool a ƒ 3. - 1 maand	36. -	
d.	Schuurhuus der school	30. -	
e.	Subsidien aan bijzondere scholen	800. =	1966. =
			ƒ 366. =

Opvoeding

Afdeling V. Plaatselijke Kosten.

15	<i>Schutting:</i> Weding van onvermogenende schutters		Memorie
16	<i>Musverlichting:</i> a. Verlichting en onderhoud van een vuurstoven	ƒ 100. =	
	b. Idem van den Gouvernements-Steiger	50. =	ƒ 150. =
17	Daggeld van 2 personen ad 50 cents ieder wegens het houden van toezicht op de Gouvernements eijgen drommen, gronden en bofschen		365. =
18	Fraktemant van den Gouvernements geneeskundige		2000. -
19	Geneeskundige beheeftin		200. =
20	Verpleging van hulpbehoevende vrijgemaakten en hunne onverzorgde wezen		200. -
21	<i>Quarantaine - dienst:</i> Toelag aan den Quarantainaleids voor het tegemoetkomeisen van ter eede komende voortuigen		300. -
22	<i>Verschiedende reitgaven:</i> a. Volksfeest op 1 ^{de} Konings verjaardag	ƒ 50. -	
	b. Omschik van stukken	50. -	
	c. Vervoer van personen en goederen naar Curacao en omgekeerd	200. =	
	d. Onderhoud en reparatie van wapenen en leiding van de Schutting benevens bureau-beheeftin voor den Administrateur van Wapening & Kleding	50. -	350. =
			ƒ 3565. =

De vijfde afdeling is overbodig gevonden.

Afdeling VI.

	Landgebuunen, Eigendommen, Publieke Bsch.	
23	Onderhoud, herstellingen, etc. Landgebuunen en eigendommen alsmede aankoop, onderhoud van benodigdheden, etc. de Landgebuunen.	
	Gemeen onderhoud	600. =
24	Gemeen onderhoud der wegen, straten, in de stad, buitendistricten, van den Gouvernementssteiger	600. =
		1200. =

Afdeling VII.

	Pensioenen, Wachtgeld, etc.	
25	Onderstand, Andere uitgaven, vol algemeen aard: Pensioenen van Burgerlijke Landsdienaren:	
	Jean G. Looze	212. 50
	M. H. Bennetbroek Gravenhorst	1700. =
	J. van Gelden	256. 50
	J. van der Sluis	300. =
	Joannes Willems	408. =
	P. J. Leppensfeldt	1140. =
	Gijbertus Verhoeck	300. =
	H. H. A. Schreder	346. 50
	P. H. Wierke (1)	525. =
		5188. 50
26	Pensioenen van Weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke Landsdienaren:	
	Melem A. van Droop	86. 40
	" " J. F. W. Gravenhorst	692. 90
	" " Wouter Wierke	118. 75
	" " J. A. de Vries	325. =
	" " C. J. Verhoeck	150. =
		1374. 05
27	Wachtgeld van den genezen Ontrenger P. J. C. Lampe	866. 67
		7429. 22

Voelichting

De beide afdelingen is overaanzet gebleven.

De Levens afdeling is vermeerderd met 525,- wegens pensioenen van den Gouvernements geneeskundige P. H. Wierke.

Recapitulatie.

	Gesamd aan 1887.
Afdeeling I. Gerechtelyk Bestuur	5150. =
III. Justitie, Politie	7443. =
IV. Geldelyk Beheer	1900. =
V. Geneesdijns & Onderris	7366. =
VI. Plaatselyke Wastu	3565. =
VII. Landsgebouwen, Eijgen dommen, Publieke werken	1200. =
VIII. Pensioenen, Macht- gelden, Onderstanden en Andere uitgaven van algemeene maaten daer	7429. 22
Totaal	34,055. 22.

Samming der middelen en inkomsten van het eiland
Aruba van het dienstjaar 1887.

	Gesamd aan van 1887.
<u>A. Belastingen.</u>	
a. Grondbelasting	2637. 50
b. Invoerrecht	4518. =
c. Alkoverrecht op Stapelproducten (met inbegrip van phosphorzure kalk)	11350. =
d. Anker en Tonningeld	4080. =
e. Zegelrecht	766. =
f. Belasting op publieke verkopen	75. =
g. Licht en Bakengeld	675. =
h. Patent op de verkoop van het bedrijf van tapper of slijtes en het aanhouden van koffiehuisen, logementen & societeiten	640. =
i. Accijs op sterke dranken	5400. =
k. Recht van Successie & van overgang	50. =
l. Contributie tot instandhouding der Schutting	100. =
m. 2 pct. van den koopwast bij overdracht van onro- rende goederen en vaartuigen	50. =
n. 2 pct. van de waarde bij overdracht van gematigde onroerende goederen & vaartuigen	25. =
o. Belasting op lotterijen	memorie
<u>B. Inkomsten van onderscheiden Oor.</u>	
a. Seges	180. =
b. Wasting op de inkomsten van Ambtenaren wegens pensioen	1600. =
c. Opbrengst wegens den verkoop van domaniale gronden	75. =
d. Vergunning van goet te delven	2500. =
e. Boeten	50. =
f. Emolumenten ter Griffie van het Kantingerecht te ver- antwoorden aan de Notoriale kas	25. =
g. Inhouding van de jaarnedde van den Gezaghebber wegens het gebruik van een landsgebouw als woning	400. =
h. Bergelen van petroleum en andere licht ontvlambare olien	memorie
Transporten	35196. 50

	De Transport	35196.50
i	Verquinning tot het ontginnen van Phosphorzuur - kalk	100000. -
k.	Heur van Gouvernements gronden	1522.25
l.	Alle andere ontvangsten	50. -

Totaal — 136768.75

Aruba den 5^{en} Februari 1886.
De Waarn. Gezaghebber van Aruba
P. J. C. Lampe.

De ontvangsten bedraegen	1642.95
en de uitgaven	365.99
Alzo Saldo in kas op Ult. December 1885.	1276.94

De Mensch-Wetholische begrafenis-broederschap is uitsluitend opgericht, bestemd voor hore leden. — (zie bijlagen N. 4 & 5.) —

G. Geneeskundige dienst.

De gezondheidstoestand van de bevolking was volgens het rapport van den Gouvernements Geneeskundige op dit eiland over het algemeen niet gunstig.

Onder dit hoofdstuk dient te vermelden:

Dat de Gouvernements geneeskundige op dit eiland, de Heer P. H. Wierke op zijn verzoek wegens langdurige ongesteldheid bij Gouvernements Beschikking van den 18^{en} Augustus 1885 N. 433/85 evenwel niet 4 Landdienst is ontboden, en in welke vacature bij Gouv. Beschikking van dienzelver, datum N. 434/86 door de benoeming van den Heer Dr. C. C. Witzsimon is voorzien.

De bevolking van Aruba verhoogt zich ten hoogste, zult een kundigen en bekromen Arts, als Gouvernements Geneeskundige te hebben verstreken, waardoor een ieder op dit eiland den Heer Gouverneur der Kolonie ten hoogste dankbaar blijft.

H. Onderris.

De Schoolcommissie heeft de scholen dit jaar twee keeren bezocht en uit het hierbij gevoegd jaarlijksch verslag der Commissie blijkt, dat het onderris op de Landschool en der particuliere school zeer verschilt bij dat der gesubsidieerden op dit eiland.

Het ware te menschen, dat enige Ouders, verzorgers van schoolgaande kinderen zich konden vereenigen om een bijdragen schoolgeld te betalen, ten einde aan de Landschool een klasse voor het Onderris van de vakken onschreven in afdeeling III, waarvan de Verordening van 5^{en} Juli/17 October 1884 (P. B. N. 16) handelt, te kunnen vormen. — (zie bijlage N. 6.)

I. Landsgebouwen.

Het gemeen onderhoud en de herstellingen der landsgebouwen hebben als gemeente plaats gehad. Daar echter al de gebouwen in 1884 hersteld zijn geworden, heeft de vorzalige heer Gyzahebter van Anuba bij machtiging van Zijn Hoogheids Excellentie, Heer Gouverneur van Curacao, de Regent bij Gyzahebter's mening uit dit respect ook hersteld.

Publieke werken:

De wegen in de buiten districten en ook die in het stadsdistrict werden dit jaar allen in goeden staat gebracht. Doch door de knare regens in de laatste dagen van het jaar hebben de grote schade geleden. Vermits het bedrag van 700.00 op de Koloniale huishoudelijke begroting van Curacao, Afdeling VI, Landsgebouwen, Eigendommen en publieke werken is uitgezonden, voor gemeen onderhoud der wegen en straten in de stad en buiten districten en voor den Gouvernements steiger niet toereikend is om de wegen in onderscheidene districten, in de stad in goede orde te houden, maerit blijkt volgens het rapport van den Gouvernements Geneeskundige, dat de onreinheid der straten de oorzaak is van vele ongesteldheid ter deze plaatsen, zal dit punt van wege den Raad van Volkske op dit eiland behandeld worden, teneinde het voorstel ^{van} verhoging ter goedkeuring aan den Heer Gouverneur van Curacao te onderwerpen.

Het is niet te ontkennen, dat de exploitatie van Phosphorzure kalk op "Serro Colorado" eene bron is van overmaat voor de Colonie en, dientengevolge de weg naar St. Nicolaas baai steeds in goeden staat dient gehouden te worden, om die Maatschappij ten alle tijde bij in- en uitlading der schepen ter inlading van Phosphorzure kalk gelegenheid naar het hoofdkantoor in de stad te verschaffen.

II. Geldelijke Weezen.

Het algemeen overzicht der ontvangsten en uitgaven toont aan de opbrengst der belastingen over het jaar 1885. De mindere in- en uitverrechten, dan het vroeg

vroeg jaar 1884 zijn toe te schrijven deels aan den armere toestand, waerin de bevolking van Anuba bij mislukten oogst in 1885 verkeerd heeft, deels aan gebrek van werke of eenige andere verdiensten om in de dringendste behoeften te voorzien, eindelijk dat de Aloude Heer dit jaar eendag in prijs gedaald is, dat een groot gedeelte van dat handelsartikel nog niet is uitgevoerd geworden. — (Zie bijlage N° 7). —

III. Nijverheid.

Landsbouw:

De versachting, welke men op het einde van het jaar 1884 aan den te velden staanden oogst heeft, werd bedrogen. De oogst van Aloude Heer was dit jaar gunstiger dan in het jaar 1884. Dit artikel is eer in prijs gedaald, gelijks bovenvermeld is.

Veeteelt:

De slaat geveerd onder bijlage N° 1, toont aan de veestapel des eilands. Zij is dit jaar niet veel verminderd, maerit door de aanhoudende droogte is een groot gedeelte van het veer omgekomen en door den Armeedigen slaat der inwoonders geslacht geworden.

De uitvoer van geitenvellen bedroeg 768 duizend of 9216 stukken en 34 duizend schapevellen of 408 stukken. — (Zie bijlagen N° 8 & 9.)

Uitgifte van gronden:

In de Oranjestad zijn eigendommen vier stukken gronds te Samen 0.0722 hektaar tegen betaling van tien centen per centiare afgestaan.

Mijnontginning.

De werkzaamheden van de "Guld-Mining Compagnij" blijven steeds gescherst. (Zie bijlage N° 10)

De exploitatie van Phosphorzure kalk op "Serro Colorado" is dit jaar even als het vorige geweest; 20,250.62 kubieke meten van die stof zijn door de Anuba Phosphaat Maatschappij uitgevoerd.

De hierbijgaande slaat van uitvoer (onder bijlage N° 11) toont aan de schepen, die ladingen Phosphorzure kalk hebben

hebben ingeladen met vermelding der grootte in kubieke meters
, van de sommen betaald aan uitvoerrechten, & scheepsongeldeen.
Vijfcherij.

De vijfcherij heeft dit jaar mij goede resultaten opge-
leverd. Enige barkjes werden daarvoor steeds in de vaart gehouden.
In de maanden April en Mei van dit jaar zijn een schoenroep
genoomd Plectilota, en drie barkjes Julia Elizabeth, Feederica en
Loven Anita alhier thuis behorende en die op vischvangst uit
waren in de nabijheid der Monkey's eilanden wederrechtelijken
door de vengst Stambest Reivindicados aangehouden en naar
de kust van Venezuela verzeerd. Het is wenschelijk, dat er hier-
omtrent maatregelen genomen worden, om dergelijke misgrepen
te voorkomen, te voorkomen.

Loutwinning.

Deze taak van nijverheid is steeds op dezelfde wijze
gebleven, als in de vorige jaren. —

Handel en Scheepvaart.

Door achtereenvolgende slechte jaren, en den armoedigen
toestand, waarin de bevolking van Aruba verkeert, is de hand-
-del op dit eiland zeer belemmerd geworden. Slechts in de jaren
van gunstigen oogte is dezelfde levendig door den uitvoer van maïs,
bienen, pindas (arindons) enz. Uit de vorenstaande statien van
in- en uitgewaarde goederen, (onder n° 8, 9) wordt aangezien, wat
er gedurende dit jaar verhandeld is geworden.

Vijfcherij, Curacao, & dit eiland werd steeds een gezelfde
vaart onderhouden. —

Gedurende 1885 zijn ingeklaard 327 voortuigen, metende
29,088.99 kubieke meters, & uitgeklaard 326 metende 29,041.57
kubieke meters (zie bijlage, onder n° 12 & 13). —

Scheepsbouw & Fabrieken.

Gedurende 1885 zijn er geene voortuigen op
dit eiland gebouwd.

Aruba den 5^{en} Februari 1886

De Waarn. Gezaghebber van Aruba

C. J. C. Lampe

Staat van de landsgebouwen en eigendommen op het eiland Sumba op Ultimo December 1885. en van de daaraan gedurende het jaar verrichte herstellingen. -

Nummers van het gebouw	Benaming en bestemming	In hoeveel en trekken verdeeld	Door wien bezocht of waartoe in gebruik	In welken staat het verkeert.	Opgave der gedurende het jaar verrichte herstelling en van de daarvoor bestede sommen	Waarde van het gebouw volgens laste bij op Ultimo December 1885 en 28 April 1886	Aanmerkingen
-	Gouvernementhuis te benaming	Boven gedeelte in 7 en beneden gedeelte in 9 afdelings	Door den Besaghebter (Hans) met verlof	Dit gebouw verkeert in een zeer goeden staat	Aan dit gebouw is gedurende dit jaar kleine reparatie gedaan ten bedrage van f 44.80 en de herstelling van den afdak bij dit gebouw heeft f 212.87 ⁵ gekost, insgesondert materialen.	Staat getax. f 6000.-	
-	Herfport Landman ende gebouwen binnemen tusselue.	Sivaalf	Voor passie van de amanchunges, tot landkantoren, Kantoor van 2 postvoeten, die gerechtigdzaam landbouw hebben en niet geen bevestiging en geromgenisfen	In een zeer goeden staat met insbesondring van 2 postvoeten, die gerechtigdzaam landbouw hebben en niet geen bevestiging en geromgenisfen	Aan dese gebouwen is een be. drag van f 49.90 tot kleine herstelling besteed	Staat getax. f 4000.-	
-	De Foren	Vier	Voor havenlicht en kumborak	In een goeden staat	Aan dit gebouw is dit jaar geen herstelling gedaan.	Staat getax. f 500.-	
-	Solhuis	Enne	Voor de recherche-dienst	In een goeden staat	Voor het vernieu van dit gebouw is f 27.88 besteed.	Staat getax. f 300.-	
-	Schoolgebouw en de onderopvoerschooling	Acht	Voor openbaar onderwijs en onderryschooling	Het schoolgebouw verkeert in een zeer slechten staat, vooral het dak, en de onderryschooling verkeert in een onberispbaren staat.	Geene herstellingen hebben aan dese gebouwen plaats gehad, slechts een beding van f 6.10 voor het ritten derselver besteed.	Staat getax. f 1800.-	
-	Wachthuisje aan de Pommandou's baai	Een	Oweger tot een waachthuisje voor de pommandou's baai	Gehiel ingestort	Geene herstelling heeft daar aan plaats gehad	Staat getax. Gen Waarde	Dit gebouw verkeert thans in een onberispbaren staat. - Jaren lang is er niets aan hetzelfde gedaan zodat het lemmek gehiel is ingestort.

Sumba den 1 April 1886.
De Waam. Besaghebter van Sumba
D. J. C. Lampe.